

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

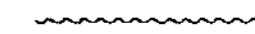

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

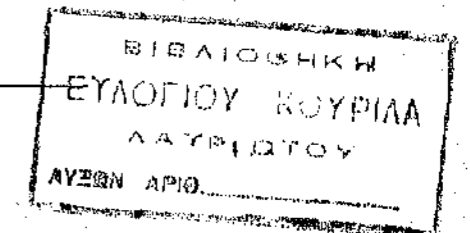

1889

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. — ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΟΔΩ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 14 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ'.

Συνδρομή ἑτησίως: Ἐν Ἑλλάδι γρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἕως καὶ εἰς τὴν 15 Ἰουλίου. — Τραφικὸν Διούβ. Ὁδ. Παρισίων γράσει 12.

14 Μαΐου 1889.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΟΣ ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Κ Ρ Ι Σ Ι Σ

ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΛΟΓΩΝ

ἀναγνωσθεῖσα τῇ δεκάτῃ ἑκτῇ Ἀπριλίου ἐν τῷ Ζακκείῳ Ὀλυμπιακῷ μεγάρῳ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ Ν. Γ. Ηολίτου.

(Συνέχεια ἰδε προηγούμενον φύλλον).

18) ΝΕΑ ΛΕΜΑΤΑ. Ἡ συλλογὴ αὕτη περιέχει 23 ἔπη, ἄλλα μὲν εἰς καθαρεύουσαν, ἄλλα δ' εἰς δημοδὴ γλῶσσαν, ἐν οἷς καὶ ἐν μεταστροφισμένον ἐκ τῶν τοῦ Heine, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς σημειοῖ· ἄλλα καὶ μὴ λαμβανόμενης ὑπ' ὅψιν τῆς μεταφράσεως ταύτης, διαφαίνεται σαφῶς ὅτι οὐ μικρὰν ἐσχέ βοήθην πρὸς τὴν μέρψωσιν τοῦ ποιητικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ ἢ ποιήσεως τοῦ Heine, μείζονα δ' ἢ τῶν Ἰταλῶν Carducci καὶ Stucchelli. Ταῦτα ὅμως λέγοντες οὐδαμῶς ἐνοσοῦμεν ὅτι τὰ Νέα ἔπη εἰσὶ μιμήσεις ὡς καὶ τῶν ἔπων τῶν μεγάλων ἐκείνων ποιητῶν· τὸναντίον καὶ φύσιν ποιητικὴν διεξίαν φαίνεται ἔχων ὁ ποιητὴς τῶν Νέων ἔπων καὶ βάθος αἰσθημάτων πολὺ. Ἐξαιρετικῶς τοῦ τρίτου ἔπου, Ἡρὸς ὄρασην, ἔπος ἰκανῶς ἐκτενοῦς, ὅπερ ἐφάνη ἡμῖν μακρὰ ψυχολογία καὶ κενολογία, τὰ λοιπὰ μαρτυροῦσιν ἐμπνευσίαν ἀληθῆ, καίπερ ξενίζουσαν. Εὐκαίον θὰ ἦτο ἂν παντελῶς ἀπέριπτε τὴν ἰταλικὴν ὁμοιοκαληξίαν τῶν ὀξυτόνων, καὶ ἂν μετὰ μείζονος ἐπιμελείας ἐπιχειροῦντο τὰς ἀνομοιοκαταλήκτους ἀρχαϊκὰς στροφάς, ὧν οἱ στίχοι καὶ ἄπταιστοι καὶ ἁρμονικοὶ ἀναγκαῖον νὰ εἴναι. Οὕτω θὰ ἀπέφευγε στίχους χαλαροῦς, διὰ τὰς ἀτόνους ἢ παρατόνους διποδίας, ὅποιοι π. χ. ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ΙΒ' ἔπῳ, ἐν ᾧ γραφικώτατα περιγράφονται οἱ Παρίσιοι μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Τὰ ἔπη εἰς τὰ καθαρεύουσα σθένονται, αἱ σπάνια καθαρεύουσα ἔπη, μένουσιν σχεδὸν αἱ λεωφόροι ἔρημοι, κοῖται χειμάρων ἄνδρες.

Ἐπὶ τὰ πελοπόννησος ἀνίησι, μακρὰν ἀλλήλων οἱ εἰρήνοφύλακες.

ΤΟΜΟΣ ΚΖ'. 1889.

Ἐπὶ α' ἐκεῖ ἀκόμη περιφέρεται ὡχρὰ μαινὰς τὰς ἄστεγας.

Ἐπὶ τὸν καταμὸν γαλήνη λάμπουσα, σιγῶσιν αἱ οἰκίαι καὶ τὰ μέγαρα, σημαίν' ἢ τρίτη μετὰ τὰ μεσάνυχτα, καθυέδουσι οἱ Παρίσιοι.

Τῶν στιγουργικῶν τούτων ἀτελειῶν εἶναι ἀπηλλαγμένον, ἀσχηματίζμενον ὅμως καὶ τοῦτο ὑπὸ τινος χασμωδίου, τὸ ἐπόμενον ΙΘ' ἔπος, ὑπὲρ-θυμίζον ἦεν τὰς Ἀρχαϊκὰς ὁδὰς τοῦ Carducci.

Περῶσιν ἀπ' ἐμπρός μου κυανόφθαλμοι Ἀπόλλες ἐκδοκίμοι παρθένοι λευκὴν στολὴν ποδῆρη περιβάλλονται τὰ μέλη των τὰ εὐκαμπτα.

Ἐλαίας κλώνας ἀνὰ χεῖρας φέρουσι καὶ ἀνὰ δύο βαίνουσι ἐπάνω, θαμβοὶ δ' ἤλιος καὶ ἄσπετος πολυέτιμα νοσηρήματα.

Φυσῆ ἢ ἄδρα ἦπιος καὶ φρίσσουσι τὰ ἔπη ψιθυρίζουσι οἱ ῥοδῶνες, Μὴ ἢ πομπὴ πορεύεται ὡς ἄλλοτε εἰς ἄλλα Παναθήναια;

19) ΧΡΥΣΗ ΚΑΙ ΦΑΡΜΟΣ. Δραματικώτατον διήγημα, πολὺν ἔχον τὸν λυρισμὸν, πεποιημένον δ' εἰς γλῶσσαν δημοτικὴν ἰκανῶς ἁπλὴν καὶ καθαρὰν. Ἀλλὰ τὰς ποιητικὰς ἀρετὰς τοῦ ἔργου τούτου μεγάλως παραβλάπτει ἡ ἐκλογὴ τῆς ὑποθέσεως, περιστροφικῆς περὶ ἔρωτα συγγενικόν. Οἱ συγγενικοὶ ἔρωτες δὲν εἶναι ἀγνωστοὶ καὶ εἰς τὴν δημοδὴ ποίησιν, διότι τὸ μὲν τραγούδι τοῦ Γεάννου καὶ τῆς Μάρως ἀναφέρεται ἐπίσης εἰς ἔρωτα ἐξαδέλφων, τὸ δὲ τῆς Ἀπίστου γυναικὸς εἰς ἔρωτα ἐξαδέλφων· ἀλλὰ τὰ ἀθέμιτα ταῦτα πάθη ἀποκαλύπτει ἡ δημοδὴ ποίησις ὅπως τὰ στιγματιστῆ καὶ ἐμπνευστῆ τὴν πρὸς αὐτὰ ἀποστροφὴν, διὰ σκληρῆς τιμωρίας τῶν ἀμαρτησάντων ἀποκαθιστῶσα τοὺς παραβιασθέντας ἠθικοὺς νόμους. Ἐν δὲ τῇ Χρυσῇ καὶ τῷ Φάρμῳ παρίσταται μὲν οἰκτρὸν τὸ τέλος τῶν ἀθεμίτων ἐρώντων, ἀλλὰ τοῦτο προέρχεται ἕνεκα τῆς συγκρούσεως τοῦ πάθους αὐτῶν πρὸς τοὺς διέποντας τὴν κοινωνίαν νόμους, καταφανῆς δ' ἐν τέλει μάλιστα εἶναι ἡ πρόθεσις τοῦ ποιητοῦ ὅπως ἐξαγίσση τοὺς ἔραστας, ἐν ᾧ τοιοῦτον ἐξαγισμὸν καὶ ἡ τέχνη καὶ ἡ ἠθικὴ ἀποκρούουσι. Παρατηροῦνται δὲ πλὴν τούτου ἐν τῷ προκειμένῳ ποιήματι καὶ τινες ἀτεχνίαι, αἵτινες τασοῦτον μάλλον ἐκπλήττουσιν ἡμᾶς, καθ' ὅσον

κτορα του Ήλυθριου, κατηύθυνθη προς τὸ μέρος τοῦ Αὔγουστου μεθ' ὃ παρεκάρμψατο τὸν Ἰππόδρομον, ἔστη πρὸ μικρᾶς θύρας, ἣν ἠνέφξε, καὶ εἰσελεύσασα προσένευσε τῇ Χαράλδῳ, ὅπως τότε, καίτοι πλήρης ἀπορίας, διαβάσας τὸν οὐδὸν, εὐρέθη ἐντός παραδείσου, ὃν ταχέως ἀνεγνώρισε, καθ' ὅσον ἦν ὁ περιτοιοῦζων τὸ Ἄνακτορον τῆς Δάφνης.

Τὸ γεγονός ἦν παράδοξον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀνεξήγητον. Τὸ Μέγαρον ἐκεῖνο ἐχρησίμευε συνήθως ὡς ἐνδιαιτήριον τῆς Αὔγουστης, ἀλλὰ διετέλει ἀπὸ τινος κενόν, καθ' ὅσον ἡ Ζωή, ἀμα καταλαβοῦσα τὴν ἐξουσίαν ἐγκατέστη εἰς τὸ ἀρχαῖον Ἄνακτορον, ἐνθα ὑπῆρχον τὰ λαμπρὰ δώματα διὰ τὰς ἐπισήμους τελευτάς ἢ ἐπομένως δυνάτων ὅτι ἡ Μαρία, καταφυγοῦσα εἰς τὸ ἔρημον ἐκεῖνο οἶκημα, ἐκάλει ἐκεῖ τὸν φίλον, μικρὰν τῆς συνήθους αὐτῆς ἀκολουθίας.

Τὸ περίεξ σκότος ἦν ἥδη πλήρες, καὶ ἡ Κουβουκλίαι εἴτεινε τὴν χεῖρα, ὅπως ἠδηγήσῃ τὸν νέον Ἐταιμάρχη διὰ τῶν πυκνῶν ἀναδενδράδων. Ἡ χεὶρ ἐκείνη ἦν ἐρρυτιδωμένη καὶ ψυχρά, καὶ ἡ Χαράλδος ἐσκίρτησεν, ὡσεὶ θίξας γλοιώδη ὄφιν, ἀλλὰ κατενίκησεν ἀμέσως τὴν ἐντύπωσιν ταύτην, καὶ προέβη αὐτίς, τείνων κατὰ φαντασίαν τὰς ἀγκάλας εἰς τὴν περιπόθητον φίλην.

Βραδείως χωρῶντες, ἀφίχθησαν μετὰ μικρὸν εἰς θύραν πρὸς τὰ ὀπισθεν τῶν Ἀνακτόρων κειμένην, καὶ ἤτις ὡσεὶ αὐτομάτως πρὸ αὐτῶν ἠνέωγῃ παρεῖσθοντες δι' οὕτω, διέτρεξαν σειρὰν ὄλην ἡμιφώτων προθαλάμων, ὧν ἔνιοι ἦσαν πλήρεις εὐνοῦχων καὶ γυναικῶν τοῦ Κουβουκλείου, ἀκινήτων πάντων καὶ σιωπηλῶν, ὡσεὶ ἐδέσποζεν ἐκεῖ ὁ Μορφεύς· μόνοι οἱ διαπεραστικοὶ αὐτῶν ὀφθαλμοί, τοὺς νεύλους ὑπόδρα ἐπισκοποῦντες, ἐξήλεγχον τὴν ἐν λόγῳ πλάνην.

Ὁ Χαράλδος μάτην ἐζήτηε τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος, ὅτε βαρὺ παραπέτασμα, κλείον τὴν περαιτέρω δίοδον, ἠγέρθη πρὸ αὐτοῦ, καὶ μόλις παρήλθεν, αὐτίς κατέπεσε.

Εὐρέθη δὲ τότε ἐν αἰθούσῃ σχεδὸν σκοτεινῇ, ἀλλ' ἀμυθῶτως πολυτελεῖ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ σκεύη ἦσαν χρυσὰ καὶ διάλιθα, βαρυτάται δὲ Περσικοὶ τάπητες, ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων δαπέδων καὶ τῶν τοίχων ἀπλούμενοι, κατέπνιγον πάντα ἤσαν ἐνθ' ἑτέρου ἀρώματα μεθυστικά, τὴν ἀτμοσφαῖραν πληροῦντα, διέχεον πανταχοῦ τὴν νάρκην καὶ ἠδυπάθειαν.

Ἐθιζόμενος βαθυμηδὸν εἰς τὸ ἡμίφως ἐκεῖνο, ὁ ἦρος ἡμῶν ἐθεώρει περιέργως τὰ περίεξ, ὅτε εἶδε διανοιγομένην θύραν, τείως ἀφανῆ, καὶ δι' αὐτῆς εἰσερχομένην... τὴν Λητοκράτειραν Ζωήν. Κατάπληκτος ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει ταύτην, προσέκλινεν οὐχ ἥττον βαθείως, ἐνθ' ἡ Ἀνασσα, ἥτις, ἀντὶ τοῦ ἐπισήμου αὐτῆς κόσμου, ἔφερε δι' ἀργύρου πεποιημένην λευκὴν ἐσθῆτα, προσένευσε μετ' ἀθήους ἀληθῶς εὐμενεῖας.

— Πλησίισον, Ἰάρλα, εἶπε τέλος ἡ Αὔγουστα. Δικαίως ἀπαρεῖς ἐπὶ τῇ προσκλήσει μου ταύτῃ, ἀλλὰ μετὰ τὰ τελευταῖα Ὀλιβερά γεγονότα, ἔχω ἀνάγκην πιστοῦ φίλου, καὶ ἀπέβλεψα πρὸς σέ.

Ὁ Χαράλδος νύχαρίστησε δι' εὐγενοῦς χειρονομίας.

— Ἄλλοτε, ὑπέλαθεν ἡ Ζωή, διητάσο διαρκῶς εἰς τὴν Αὐλήν, καὶ σ' ἐθεώρου ἐκ τῶν ἐδραίων τοῦ θρόνου στηριγμάτων, ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἀπεσύρθη εἰς Χαλκηδόνα, κατέστη σχεδὸν ἀόρατος.

— Ἐν καιρῷ πολέμου, ἀπήντησεν ὁ Ἐταιμάρχη, ὁ βραχίων μου σοὶ ἀνήκει, ἀλλ' ἐν ὄρφνης ἐρησυχάζω, μακρὰν τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν ἐμφυλίων ἐρίων, ὡς μουσάττομαι.

— Ἔστω. Παρέσχες τοσοῦτον περιφανεῖς εἰς τὸ Κράτος ὑπηρεσίας, ὥστε σεδοῦθα πάσας σου τὰς ἐρέξεις, καὶ καταλείπομεν ἀνεξελέγτους τοὺς λόγους τῆς μοναστικῆς σου διαθέσεως.

Ἡ Ἀνασσα προφανῶς ἠνίττετο τὴν ψυχρὰν τοῦ Χαράλδου στάσιν πρὸς τοὺς δύο τελευταίους Βασιλεῖς, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπέμεινε σιγῶν.

— Οὐδ᾽ ὄλω πρὸς τοὺς ἐτάζομεν, ἐξηκολούθησε ζωηρῶς ἡ Ἀνασσα, πῶς τέρπει τῆς σχολῆς σου τὰς ὥρας, καὶ ἂν μὴ τυχὸν δρέπῃς τὰ ῥῶδα τοῦ ἔρωτος παρ' αὐτὰς τὰς ῥίζας τῶν αἱματηρῶν δαφνῶν.

Καταφανῆς ἦν τῶν λόγων τούτων ἡ ἐννοία, καὶ ὁ Ἰάρλος ἐλαφρῶς ἠρυθρίασεν, ἀλλ' ἡ Ζωή ταχέως προσέθηκε.

— Μὴ με νομίσης ἀδιάκριτον ἀφοσίωσις ὡς ἡ σὴ τυγχάνει παρ' ἡμῖν ἀσυνήθης, καὶ κατέστη οὕτω πασίγνωστος.

Ἡ λαυθάουσα εἰς τὸν ὄλον τῆς Ζωῆς τρόπον εἰρωνεῖα ἤγγιζεν εἰς τὰ καιρία τὸν Χαράλδον, ὅστις ἀπήνησε τολμηρῶς.

— Ἀναγνωρίζω τὸ δίκαιον τῆς μομφῆς. Δι' ἡμᾶς τοὺς Νορμανοὺς ὑπάρχει τι ἀνώταρον τῶν στιγμιαίων ἐρέξεων.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Ζωῆς ἐξήστραψαν, ἀλλ' ἀμέσως κατηνύσθη.

— Ἔστω, ὑπέλαθεν, ἀλλ' ὡς μαρμαίνονται τέλος τὰ θαλερώτερα κρῖνα, οὕτω μεταβάλλεται εἰς φιλίαν τὸ φλογερώτερον πάθος. Ἀνάηψον ἐκ γῆς νάρκης, εἰς ἣν διατελεῖς. Περιδοξὸν ἴσως σέ ἀναμένει μέλλον.

— Μέλλον περιδοξόν, ἐψηθύρισε μηχανικῶς ὁ Χαράλδος;

(Ἐπεταὶ συνῆχει) ΚΛΕΘΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Οἱ φρονούντες ὅτι οἱ ὀλιγώτερον εὐαίσθητοι ἄνθρωποι εἶνε ἐν τῷ καθέλου οἱ εὐτυχέστεροι ἐνθυμίζουσι τὴν Ἰνδικὴν παροιμίαν: «Καλλίτερα νὰ εἶνε κανεὶς καθιστός παρά ὄρθος, καλλίτερα ἑαπλωμένος παρά καθιστός· μὰ καλλίτερα ἀπ' ἕλα νὰ εἶνε ἀποθαρμένοσ.»

ΕΝ ΤΑΞΕΙΔΙῒ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Α.

Τὸ βαγόνιον ἦτο πλήρες ἀπὸ τὰς Κάννας καὶ ἐντέθεν' οἱ ἐπιβάται συναμίλου διότι ἦσαν γνωστοὶ πρὸς ἀλλήλους. Ὅτε διέβησαν ἐκ Ἐκροσκῶνος ἀποποιεῖς εἶπεν:

— Ἐδῶ συμβαίνειαι αἱ δολοφονίαι.

Καὶ ἤρχισαν ὄλοι νὰ ἠμιλώσῃ περι τοῦ μυστηριώδους καὶ ἀνευρέτου φόνους, ὅστις πρὸ δύο ἐτῶν ἐκ διαλειμμάτων συνείθετο ν' ἀφαιρῇ τὴν ζωὴν ἐνός τῶν ταξειδιωτῶν. Καθεὶς ἐπλαττειν ὑποθέσεις· καθεὶς ἔλεγε τὴν γνώμην του· αἱ γυναῖκες ἔβλεπον φρικτώσαι τὸν ζῶπον τῆς νυκτός ὀπισθεν τῶν ἑλίνων θυρίδων, φοβούμεναι μὴ ἀναφανῆ αἰφνης κεφαλὴ ἀνδρὸς εἰς αὐτάς. Ἠρχισαν νὰ διηγῶνται ροβεράς ἱστορίας περὶ δυσ-ἀρίστων συναντήσεων, περὶ ταξειδίου ἐντός ταχέως ἀμαξοστοιχίας κατὰ μόνας μετ' ἐνός παρὰφρονος, περὶ ὧρῶν παρελθουσῶν ἀπέναντι ὑπόπτου τινὸς ἀτόμου.

Καὶ ἕκαστος τῶν ἀνδρῶν διηγείτο ἐν ἀνέκδοτον περιποιεῖν ἐκ αὐτῶν τιμὴν καθεὶς εἶχε ποτῆσει, καταβάλλει καὶ δεσμεύσει κακοποιόν τινα ὑπὸ περιεργότητας περιστάσεις, μεθ' εἰτοιμότητος καὶ θάρρους ἀξιοθαυμάστου. Εἰς ἱατρός, ὅστις διήρχετο πάντοτε τὸν χειμῶνα ἐν Μεσημβρίας ἠθέλησε νὰ διηγηθῆ καὶ αὐτός τὸ ἱδικὸν του συμβῆν.

— Ἐγῶ, εἶπε, δὲν ἔλαθα ποτε τὴν τύχην νὰ δοκιμάσω τὸ θάρρος μου εἰς παρομοίαν περιστασιν. Ἐγνώρισα ὅμως μίαν γυναῖκα, μίαν τελευταῖα μου ἀποθανούσαν, εἰς τὴν ὁποῖαν συνέβη περιστατικὸν παραδοξότατον, μυστηριωδέστατον καὶ συγκινητικώτατον ἐνταυτῇ.

Ἦτο Ῥωσσίς· ὠνομάζετο κόμησσα Μαρία Βασάνωφ, εὐγενεστάτη κυρία καὶ ἐξαισίου καλλολογῆς. Γνωρίζετε πόσον αἱ Ῥωσσίδες εἶνε ὡραῖαι, ἢ τοὐλάχιστον πόσον μᾶς φαίνονται ὡραῖαι μετὰ τὴν λεπτὴν ρινά των, μετὰ τὸ ἄβρον των στόμα, μετὰ τὸ ὄμματά των τὰ ἐγγύς ἀλλήλων, χρυμάτος ἀορίστου, κυανοφαίου, μετὰ τὴν ψυχρὰν καὶ τραχεῖαν ὀπωσοῦν χάριν των.

Ὁ ἱατρός πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὴν ἔβλεπεν ἀπειλομένην ὑπὸ στηθικῆς νόσου καὶ προσεπάθει νὰ τὴν πείρῃ ὅπως μεταβῆ εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν. Πλὴν ἐκεῖνη ἠρηγεῖτο ἐπιμόνας ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ Πετροπόλεως.

Τέλος κατὰ τὰ παρελθόν φθινόπωρον θεωρῶν αὐτὴν ἀπολωλοῦσαν ὁ ἱατρός εἰδοποίησε τὸν σύζυγον, ὅστις διέταξε πάραυτα τὴν κόμησσαν ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Μαντών.

Ἐβῆθη μόνη εἰς ἓν βαγόνιον τῆς ἀμαξοστοι-

χίας· οἱ θεράποντες τῆς κατείχον ἕτερον διαμέρισμα. Ἐκάθητο μόνη παρὰ τὴν θυρίδα ὀπωσοῦν μελαγχολικῆ, παρατηροῦσα τὰς πεδιδάδας δι' ὧν διήρχετο καὶ τὰ χωρία, κίθιθανομένη ἐαυτὴν ὅλωσ ἀπομερονωμένην, ἐγκαταλειμμένην ἐν τῷ βίῳ, ἀνευ τέκνων, ἀνευ συγγενῶν σχεδόν, ἔχουσα σύζυγον οὐδ' ἐρώς· εἶχεν ἥδη νεκρωθῆ καὶ ὅστις τὴν ἐπευπεν εἰς τὴν ἄγραν τοῦ κόσμου τοιοῦτοτρόπως χωρὶς νὰ τὴν συνοδεύσῃ, ὅπως πέμπωσιν εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἀσθενῆ θεράποντα.

Κατὰ πάντα σταθμῶν ὁ ὑπέρτης τῆς Ἰβᾶν ἤρχετο νὰ πληροφορηθῆ ἐν ἡ κυρία του ἐπεθύμει τι. Ἦτο γηραιὸς θεράπων τυφλὴν ἔχων ἀφοσίωσιν καὶ ἔτοιμος νὰ ἐτελέσῃ πάσαν διαταγὴν ἣτις ἤθελε δοθῆ εἰς αὐτόν.

Ἡ νύξ ἐπῆλθε καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία ἔτρεχε τάχιστα. Δὲν ἠδύνετο νὰ κοιμηθῆ ἐξ ὑπερβολικῆς νευρικῆς ταραχῆς. Αἰφνης ἐπῆλθεν αὐτῇ ἡ ἰδέα νὰ μετρήσῃ τὰ χρήματα, ἅτινα ὁ σύζυγός της ἐνεχειρίσει αὐτῇ τὴν τελευταῖαν στιγμὴν εἰς γαλλικὸν χρυσόν. Ἦνοιξε τὸν μικρὸν της σάκκον καὶ ἐξεκένωσεν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς τὸ στίλβον μέταλλον.

Ἄλλ' αἰφνης ἠσθάνθη ριπήν ψυχρὰν ἀνέμου εἰς τὸ πρόσωπον. Ἐκπαπληγμένη ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν. Ἡ θυρίς εἶχεν ἀνοιχθῆ. Ἡ κόμησσα Μαρία πτοηθεῖσα ἐρρίψε διὰ μίας ἐν περιώμιον ἐπὶ τοῦ χρήματος τοῦ διεσπαρμένου ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς καὶ ἀνέμεινε. Παρήλθον ὀλίγα δευτερόλεπτα, εἶτα ἐνεφανίσθη ἀνὴρ τις μετὰ τὴν κεφαλὴν ἀσκειτῆ, τετραυματισμένος εἰς τὴν χεῖρα, ἀσθμαίνων, φέρων ἐνδυμασίαν συναναστροφῆς ἐσπερινῆς. Ἐκλεισε τὴν θύραν, ἐκάθησε, προσέβλεψε τὴν γείτονα του μετ' ὀφθαλμῶν ἀπαστραπτόντων, εἶτα περιέβηκε διὰ μανδύλιου τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς ἐξ ἧς ἔρρε το αἷμα.

Ἡ κυρία ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ ἐκ τοῦ φόβου. Ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος βεβαίως τὴν εἶχεν ἰδεῖ μετρηῦσαν τὸ χρυσίον καὶ ἤρχετο διὰ νὰ τὴν φωνεύσῃ καὶ τὴν ληστεύσῃ.

Ἐξηκολούθει νὰ τὴν βλέπῃ ἀτενῶς, ἀσθμαίνων, μετὰ τὸ πρόσωπον ἠλλοιωμένον, ἔτοιμος νὰ ἐφορμήσῃ κατ' αὐτῆς ἀναμφιβόλως.

Διὰ μίας εἶπε:

— Κυρία, μὴ φοβῆσθε.

Ἡ κυρία οὐδὲν ἀπήνητησεν, μὴ δυναμένη ν' ἀνοιχῇ τὸ στόμα, κίθιθανομένη τὴν καρδίαν τῆς πάλλουσαν σφοδρῶς καὶ τὰ ὠτὰ τῆς βουβούντα.

Ὁ ἀγνωστός ἐπανέλαβε:

— Κυρία, δὲν εἶμαι κακοῦργος.

Ἡ κόμησσα ἐτήρει σιγὴν ἀλλ' ἐνεκα, ἀποτόμου κινήματος, ἐπειδὴ συνέστειλε τὰ γόνατά τῆς, τὸ χρυσίον ἤρχισε νὰ χύνηται ἐπὶ τοῦ τάπητος, ὅπως ῥεῖ τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς ὑδρορροῆς.

Ὁ ἀγνωστός παρετήρει τὸν χειμῶρον ἐκεῖνον τοῦ μετάλλου, καὶ ἔκυψε διὰ νὰ τὸν συνάξῃ.

Ἡ κόμησσαι ἐντρομος ἠγέρθη ρίπτουσα χαμαὶ πᾶσαν αὐτῆς τὴν περιουσίαν καὶ ἔδραμε πρὸς τὴν θύραν διὰ τὸ νὰ ριφθῆ ἔξω. Ἄλλ' ἐκεῖνος ἐνόησας τί ἤθελε νὰ πράξῃ, ὤρμησε, τὴν ἔρπασεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὴν ἐκάθησε διὰ τῆς βίας, κρατῶν δὲ αὐτὴν ἐκ τῶν χειρῶν:

— Ἀκούσατέ με, κυρία, εἶπε, δὲν εἶμαι κακοῦργος, ἀπόδειξις δὲ εἶνε ὅτι θὰ συναζῶ αὐτὰ τὰ χρήματα καὶ θὰ σὰς τὰ ἀποδώσω. Εἶμαι ὅμως χαμένος, τρέγω κίνδυνον βεβαίου θανάτου ἐάν δὲν μὲ βοηθήσετε νὰ διέλθω τὰ σύνορα. Δὲν δύναμαι νὰ σὰς εἶπω πλείονα. Μετὰ μίαν ὥραν θὰ εἴμεθα εἰς τὸν τελευταῖον ρωσσικόν σταθμὸν μετὰ μίαν ὥραν καὶ εἰκοσι λεπτὰ θὰ διαθώμεν τὰ σύνορα τοῦ Κράτους. Ἄν δὲν μὲ συνδράμητε, θὰ χαθῶ. Καὶ ἐν τούτοις, κυρία, οὐδ' ἐφόνευσα οὐδ' ἔκλεψα, οὐδ' ἔπραξα τι ἀντικειμενον εἰς τὴν τιμὴν. Σὰς τὸ ἠρκίζομαι. Δὲν δύναμαι νὰ σὰς εἶπω περισσότερα.

Γόνυπετῆσας δὲ συνέλεξε τὰ πρὸς αὐτὴν χρυσὰ νομίσματα, ἀναζητῶν ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τὰ ἐδάλια κυλισθέντα. Κατόπιν, ἀφοῦ ὁ μικρὸς δερμάτινος σάκκος ἐπληρώθη ἐκ νέου, ἐνεχείρισεν αὐτὸν εἰς τὴν συνταξιδιώτιδά του χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν καὶ ἐπιστρέψας ἐκάθησεν εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν τοῦ βαγονίου.

Οὐδῆτερος αὐτῶν ἐκινήθη πλέον. Ἡ μὲν ἔμενε ἀκίνητος καὶ ἄφωνος, εἰσέτι ἐντρομος ἀλλὰ καθυσχάξουσα βαθυμυθὸν ἢ δὲ οὐδὲν ἐποίηε νεῦμα ἢ κίνημα, ἕστατο εὐθυμής, βλέπων ἀπλαμῶς πρὸς τὰ ἔμπρός, ὠχρότατος ὡς νὰ ἦτο νεκρός. Ἐκ δὲ δικλημμάτων ἔρριπτε πέριξ αὐτοῦ βλέμμα ἀφηνίδιον, ἐπεὶ τὰχιστα ἀπέστρεφεν. Ἦτο ἀνὴρ τριακοντούτης περιπόου, εὐειδέστατος, ἔχων τὸ ἦθος τελείου εὐπατρίδου.

Ἡ ἀμαξοστοιχία ἔτρεχεν ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἐξέφερε τὰ ὄξύτατα αὐτῆς προσκλητήρια ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός, ἐβράθυνε τὴν πορείαν τῆς πρὸς στιγμὴν καὶ εἴτα πάλιν ἀνέκτα πᾶσαν αὐτῆς τὴν ταχύτητα. Λίπνης ὅμως ἡ κίνησις τῆς ἐγένετο βραδυτάτη, ἐσύριζε πολλάκις καὶ ἐσταμάτησεν.

Ὁ Ἰβάν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν διὰ τὸ νὰ λάβῃ τὰς διαταγὰς τῆς κυρίας του.

Ἡ κόμησσαι Μαρία μὲ φωνὴν τρέμουσαν παρετήρησε διὰ τελευταίαν φοράν τὸν ἀλλόκοτον συνοδοιπόρον τῆς, εἴτα δὲ εἶπεν ἀποτόμως πρὸς τὸν θεράποντά της.

— Ἰβάν, νὰ ἐπιστρέψῃς πρὸς τὸν κόμηται' δὲν σ' ἔχω πλέον ἀνάγκην.

Ὁ θεράπων ἀμηχανῶν ἤνοιξεν ὑπερέμετρως τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἐψέλλισεν.

— Ἀλλά, κυρία . . .

Ἡ κόμησσαι ἐπανέλαθεν:

— Ὅχι, νὰ μὴ ἔλθῃς μαζί μου μετέβαλα γνώμην. Ἐπιθυμῶ νὰ μείνῃς εἰς Ρωσίαν. Ἴδού,

λάβε χρήματα διὰ τὴν ἐπιστροφήν. Δόσε μου τὸν πῖλον σου καὶ τὸν μανδύκν σου.

Ὁ γηραιὸς θεράπων ἐποτημένος, ἀφεῖλε τὸν πῖλον καὶ παρέδωκεν αὐτὸν ἁμῶς μετὰ τοῦ μανδύου, ὑπακούων χωρὶς ὅ ἁπαντήσῃ, συνειθισμένους εἰς τὰς αἰφνιδίως ὁρέξεις καὶ τὰς ἀκατανόητους ἰδιοτροπίαις τῶν κυρίων. Ἀπεμακρύνθη ἔνδακρυς.

Ἡ ἀμαξοστοιχία ἐξεκίνησε διευθυνομένη πρὸς τὰ σύνορα.

Τότε ἡ κόμησσαι Μαρία εἶπε πρὸς τὸν συνοδοιπόρον τῆς:

— Αὐτὰ εἶνε διὰ σὰς, κύριε, εἶπε δὲ Ἰβάν, ὁ ὑπὸ ἡμέρας μου. Ἐν μόνον ἕρον ἐπιβάλλω, νὰ μὴ μοῦ ἐμιλήσαστέ ποτε, νὰ μὴ εἶπτε λέξιν οὔτε κὰν ὅπως μ' εὐχαριστήσατε, οὔτε πρὸς κανέναν ἄλλον σκοπόν.

Ὁ ἄγνωστος προσέκλινε χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν. Μετ' ὀλίγον ἡ ἀμαξοστοιχία ἐσταμάτησεν αὐθίς, ὑπάλληλοι δὲ ἐν στολή ἀνῆλθον καὶ ἐπισκίεθησαν τὰ βαγόνια.

Ἡ κόμησσαι ἐνεχείρισεν αὐτοῖς τὰ ἔγγραφα τῆς, δεικνύουσα δὲ τὸν καθήμενον εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν ἀνδρα, εἶπεν:

— Εἶνε ὁ ὑπὸ ἡμέρας μου Ἰβάν, τοῦ ὁποῦ ἴδου τὸ διαβατήριον.

Ἡ ἀμαξοστοιχία ἐξεκίνησεν ἐκ νέου.

Καθ' ὄλην τὴν νύκτα εἶμαινον μόνοι ἐγγὺς ἀλλήλων, ἄφωνοι ἀμόφτεροι.

Τὴν πρῶταιν ὅτι ἡ ἀμαξοστοιχία ἐσταμάτησεν εἰς ἓνα γερμανικὸν σταθμὸν, ὁ ἄγνωστος κατῆλθε, σταθεῖς δὲ ὄρθας παρὰ τὴν θύραν:

— Συγχωρήσατέ με, κυρία, εἶπεν, ἂν παραβρίσκω τὴν ὑπόσχασίν μου, ἀλλ' ἀφοῦ σὰς ἐπέρησα τοῦ ὑπηρετέου σας, εἶνε δικαίον νὰ τὸν ἀναπληρώσω. Ἐπιθυμῶ εἴτε ποτε:

Ἡ κόμησσαι ἀπήνησε ψυχρῶς:

— Πηγαίνετε νὰ ζητήσατε τὴν θαλαμηπόλον μου.

Ὁ ἄγνωστος μετέβη ὅπου διετάχθη. Ἀκούσθαις ἐγένετο ἄφαντος.

Ὁσάκις κατῆρχετο εἰς τὸ ἐστιατόριον σταθμοῦ τινος ἡ κόμησσαι τὸν ἔβλεπε μακρόθεν παρατηρούμενα αὐτῆν.

Τοιοιούτῳ ἄφικοντο εἰς Μαντών.

Β.

Ὁ ἰατρός ἐσίγησε πρὸς στιγμὴν. εἴτα ἐπανελάθεν:

— Ἡμέραν τινὰ ἐνῶ ἔδεχόμην τοὺς πελάτας μου εἰς τὸ σπουδαστήριόν μου, εἶδα εἰσελθόντα ὑψηλόταμον νέον, ὅστις μοι εἶπεν

— Ἰατρέ, ἔρχομαι διὰ τὸ νὰ σὰς ἐρωτήσω περὶ τῆς κομήσσαις Μαρίας Βαράνωφ. Εἶμαι, καίτοι αὐτὴ δὲν μὲ γνωρίζει ποσῶς, φίλος τοῦ συζύγου της.

Ἀπήνησεν:

— Δὲν ὑπάρχει ἐλπίς δι' αὐτὴν δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ρωσίαν.

Ὁ ἄγνωστος ἤρχισε διὰ μιᾶς νὰ θρηνηῖ μετὰ λυγμῶν, εἴτα ἐγερθεὶς ἐξῆλθε κλονούμενος ὡς οἰνοβαρής.

Ἀνέφερα τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν εἰς τὴν κόμησσαι ὅτι ξένος τις ἦλθε πρὸς ἐμέ διὰ τὸ νὰ πληρορορηθῆ περὶ τῆς ὑγείας της. Ἐφάνη συγκεκριμένη καὶ μοι διηγήθη τὴν ἱστορίαν, τὴν ὁποῖαν πρὸ ὀλίγου σὰς ἐπανέλαθον, προσέθηκε δὲ:

— Ὁ ἀνὴρ αὐτός, τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζω, μὲ παρακολοῦθεῖ τώρα ὡς ἡ σιαῖ μου, τὸν συναντῶ ὅσκις ἐξέρχομαι, μὲ κωτάζει μὲ παράδοξον τρόπον, ἀλλ' οὐδέποτε μοι ὠμίλησεν.

Ἐκέθη πρὸς στιγμὴν, ἀκούσθαις εἶπε:

— Θέλετε νὰ ἴδῃτε; στοιχηματίζω ὅτι εἶνε κάττω ἀπὸ τὰ παράθυρά μου.

Καὶ ἐγαυραίσαν ἐκ τῆς ἔδρας ἐν ἡ ἀνεπαύστο παρεμέρισε τὰ παραπετάσματα καὶ μοι εἰδείξε τῶ ὄντι τὸν ἀνδρα, ὅστις ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου, καθήμενον ἐπὶ τινος τῶν παρὰ τὸν δημόσιον περιπάτων ἐδαλίων μὲ τὸ βλέμμα προσηλωμένον ἐπὶ τῶν παραθύρων τοῦ ξενοδοχείου. Μὰς ἀνεγνώρισεν, ἠγέρθη καὶ ἀπεμακρύνθη χωρὶς νὰ στρέψῃ οὐδ' ἑφ' ἄπαξ τὴν κεφαλὴν.

Παρερύθη ἐκτοτε μάρτυς εἰς σκηνὴν περιέργου καὶ θλιβεράν, εἰς τὸν ἄφωνον ἔρωτα τῶν δύο ἐκείνων προσώπων, ἀτινα δὲν ἐγνώριζον ἄλληλα.

Ἐκεῖνος τὴν ἠγάπα μὲ τὴν ἀφοσίωσιν ζώου σωθέντος, ἐγγνώμων ἕως θανάτου. "Ἦρχετο καθ' ἐκάστην καὶ μὲ ῥώτα: Πῶς πηγαίνεις; ἐννοῶν ὅτι εἶχα μαντεύσει τὸ ἀσθημὰ του. Ἐβρόχαι δὲ πικρῶς ὅσκις τὴν ἔβλεπεν ἐξερχομένην ἀσθενεστέρην καὶ ὠχροτέρην καθ' ἐκάστην.

Ἡ κόμησσαι μοι ἔλεγεν:

— Ἀπᾶξ μόνον ὠμίλησα πρὸς τὸν παράδοξον αὐτὸν ἀνδρα καὶ ὅμως μοῦ φαίνεται ὅτι τὸν γνωρίζω πρὸ εἰκοσι ἐτῶν.

Ὁσάκις δὲ συνηντῶντο ἀνταπέδιδεν αὐτὴ τὸν χαιρετισμόν του μὲ μειδίαμα σοβαρὸν καὶ θελακτικόν. Τὴν ἔβλεπον εὐτυχῆ, αὐτὴν τὴν ἐγκαταλειμμένην καὶ γινώσκουσαν τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας της, τὴν ἔβλεπον εὐτυχῆ, διότι ἦσθαινετο ὅτι ἠγαπάτο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, μὲ τὸν σεβασμόν, μὲ τὴν σταθερότητα, μὲ τὴν ποιητικὴν ἐκείνην ὑπερβολήν, μὲ τὴν ἀφοσίωσιν τὴν ἐτοιμὴν εἰς πᾶσαν θυσίαν. Καὶ ὅμως πιστῆ εἰς τὴν ἐπίμονον ἐξαψὴν τῆς ἠρνεῖτο ἀδυσωπήτως νὰ τὸν δεχθῆ, νὰ μάθῃ τὸ ὄνομά του, νὰ ἐμιλήσῃ πρὸς αὐτόν. Ἐλεγε δὲ: «Ὅχι, ὄχι! αὐτὸ θὰ βλάβῃ τὴν παράδοξον αὐτὴν φιλίαν. Πρέπει νὰ μὲνωμεν ξένοι πρὸς ἀλλήλους.»

Αὐτός ἄφ' ἑτέρου θὰ ἦτο βεβήως εἰδός τι δὸν Κρισώπου, διότι οὐδὲν ἔπραξεν ὅπως πλησιάζῃ πρὸς αὐτὴν. Ἦθελε νὰ τηρήσῃ μέχρι τέλους τὴν μαρὰν ὑπόσχασιν, ἣν εἶχε δώσει ἐν-

τός τοῦ βαγονίου, νὰ μὴ ἐμιλήσῃ δηλαδὴ οὐδέποτε πρὸς αὐτὴν.

Ἐνλίστε κατὰ τὰς μακρὰς τῆς ἀσθενείας της ὄρας, ἠγείρετο ἐκ τῆς ἔδρας της καὶ πορευομένη διήνοιγε τὸ παραπέτασμα τοῦ παραθύρου διὰ νὰ ἴδῃ ἂν εὕρισκετο ἐκεῖνος εἰς τὴν ὁδόν. Ἀφοῦ δὲ ἤθελε τὸν ἴδει ἀκίνητον ὡς πάντοτε καθήμενον ἐπὶ τοῦ ἐδαλίου, ἐπέστρεψε πάλιν ὅπως κατακλιθῆ μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὸ στόμα.

Ἀπῆθανε μίαν πρὸ τῶν περὶ τὴν δεκάτην ὄραν. Ἐνῶ ἐξηρχόμην ἐκ τοῦ ξενοδοχείου ἦλθεν ἐκεῖνος πρὸς ὑπάντησίν μου μὲ τὸ πρόσωπον ἢ λλοιωμένον. Ἐγίνωσκεν ἤδη τὴν εἰδησίαν.

— Ἦθελα νὰ τὴν ἴδω ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἐμπροσθέν σας! εἶπεν.

Ἐλαθον τὸν βραχιονά του καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

Ὅτε εὐρέθη πρὸ τῆς κλίνης τῆς νεκρῆς ἐλαθε τὴν χεῖρά της, ἀπέθηκεν ἐπ' αὐτῆς ἀσπασμόν ἀτελεύτητον καὶ ἔπειτα ἔτραπη εἰς φυγὴν ὡς παράφρων.

Ὁ ἰατρός ἐσίγησεν. εἴτα ἐπανέλαθεν:

— Αὐτὴ εἶνε ἀναντιρρήτως ἡ παραδοξωτέρα ἱστορία ἐξ ὅσων γινώσκω περὶ ταξειδιῶν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου. Πρέπει τις ὅμως νὰ ἠμολογήσῃ ὅτι ὅσοι ἐπάνω κάτω οἱ ἄνθρωποι εἶνε τρελλοὶ! . . .

Μία γυνὴ ἐψιθύρισε:

— Αὐτοὶ οἱ δύο δὲν ἦσαν τόσοι τρελλοὶ ὅσον νομίζετε, ἦσαν . . . ἦσαν . . .

Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη ἢ ἀποπερατώσῃ τὴν φράσιν ἐκ τῶν δακρῶν της. Ἐπειδὴ δὲ ἠλλαξάν θέμα συνομιλίας ὅπως τὴν καθυσχάσου, δὲν ἐγνώσθη τί ἤθελε νὰ εἶπῃ.

(Guy de Maupassant) X.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ εὐτυχία ὁμοιάζει τὰ ὀρολόγια· καλλίτερον λειτουργοῦσι τὰ ἔχοντα ἄπλοον μηχανισμόν.

Ἡ συκοφαντία ὁμοιάζει ἐνοχλητικὴν σφήκα. Δὲν πρέπει νὰ κινήσῃ τις κατ' αὐτῆς τὴν χεῖρα ἂν δὲν εἶνε βέβαιος ὅτι θὰ τὴν φονεύσῃ, ἀλλῶς ἐπανερχεται καὶ μετὰ μείζονος μανίας ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ἀμυνομένου.

Ἀνθρώπος χωρὶς χαρακτῆρα δὲν εἶνε ἄνθρωπος — εἶνε πράγμα.

Ἰσως πρέπει νὰ ἀσθαιθῆ τις τὸν ἔρωτα διὰ νὰ γνωρίσῃ καλὰ τὴν φιλίαν.

Ὅταν κάμνω καμίαν ἀγαθὴν πράξιν καὶ ὁ κόσμος τὴν μανθάνει, νομίζω ὅτι τιμωροῦμαι ἔτι ὅτι ἀναμείβομαι.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΘΙΜΑ ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΙ

Η ΚΟΥΛΟΥΡΑ ΤΗΣ ΓΩΝΙΑΣ

Χαρακτήρ γενεϊκός τῶν σημερινῶν ἐθίμων. — Περιγραφή τῆς τελετῆς τῆς Κουλούρας τῆς γωνίας. — Πιθανὴ σχέσις πρὸς τὰ τῆς ἀρχαίας λατρείας. — Ἡ Ἔστιά ἐν τῷ ἔθιμῳ.

Ἐν τῶν ὡραίων ἀληθῶς ἐθίμων, τῶν δυστυχῶς δεσμεύει ἐκλειπόντων, εἶνε καὶ ἡ ἐν τοῖς οἴκοις τελετὴ τῆς Κουλούρας τῆς γωνίας. Πάντοτε ὁσάκις ἔλαβον μέρος εἰς τοιαύτην κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων τελετῆν (1), ἠσθάνθην ἄφατον ἐνθουσιασμόν καὶ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν βλέπων τηρούμενα παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ, λείψανα τῆς ἀρχαίας λατρείας. Μετεβλήθησαν αἱ περιστάσεις, αἱ θεότητες ἐκείναι ὑπεχώρησαν εἰς τὴν ἑρησκειαν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, αἱ ἐποχαὶ παρήλθον, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα, αἱ ἐξέεις, τὰ ἦθη, διὰ τῶν αἰώνων καὶ τῶν ποικίλων ιστορικῶν καὶ κοινωνικῶν μεταβολῶν καὶ περιπεπεισιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τηροῦνται περίπου ταῦτά, ὑποστάντα βεβαίως τὴν φυσικὴν τοῦ χρόνου ἐπίδρασιν καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ δόγματος τὴν ἐπιβλητικότητα, ἀλλὰ φέροντα ἀείποτε ἀνεξίτηλόν πως τὸν ἐθνικὸν τύπον καὶ χαρακτήρα. — Καὶ ἐν τῇ τελετῇ τῆς κουλούρας ἀνευρίσκομεν λείψανα τοῦ ἀρχαίου βίου, καὶ τεκμήρια τοῦ ἐνίκτου ἑλληνικοῦ χαρακτήρος. Δὲν ἔχομεν σήμερον βωμοὺς κίμωσταγαῖς, ἢ τόσον εὐάρεστος τοῖς παλαιοῖς θεοῖς κτίσσα τῶν ἱερῶν δὲν ἀνυψοῦται πλέον ἱλαστήριος, τὰ μαντεῖα, οἱ βοῶνες, οἱ ἱεροποιοί, οἱ οἰωνοπόλοι, οἱ ὑποφῆται καὶ ὅλη ἡ τῶν ἀρχαίων θυσίων καὶ τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας ὑπαλληλία, εἰσι τανῦν ἀρχαιολογικῆς μόνον σημασίας ἀντικείμενα, ἀλλ' ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἠδυνήθη ὀλοσχερῶς ν' ἀφήσῃ τὰς παλαιὰς ἐκδηλώσεις τῆς εὐσεβείας αὐτοῦ, καὶ ν' ἀρνηθῇ τοὺς τύπους τῆς λατρείας του, εἴτε συνδυάζων τὰ ἀρχαία πρὸς τὰ νεώτερα, εἴτε περιορίζων μέρος τοῦλάχιστον ἐκείνων ἐν οἰκογενειακῆς τελεταῖς ἢ ἐθίμοις (2), τηρῶν οὕτω καὶ μεταδίδων τοῖς ἐπιγιγνομένοις τὰς πατρίας παραδόσεις. Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ τελετὴ τῆς κουλούρας, ἣν περιγράφομεν.

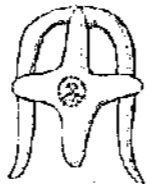
Ἡ τελετὴ αὕτη εἶνε ὄλως οἰκογενειακῆ, γίνεται δὲ πρὸ τῆς ὥρας τοῦ δείπνου κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, ἥτις ἐορτὴ θεω-

(1) Εἰς ἄλλα μέρη ἡ τελετὴ ὡς γνωστὸν γίνεται τὴν παραμονὴν τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, ἐν Κεφαλληνίᾳ ὅμως, καθ' ὅσον οἶδα, δὲν ἐθίζεται οὕτως, εἰς τὰ χωρῖα μάλιστα δὲν εἶνε καὶ γενικὸν τὸ ἔθιμον.

(2) Καθὼς τὰ Πολυπόρτια. Ἐστία 1838 τῆς 4 Δεκεμβρίου 1838 ἐν τῇ διατριβῇ μου Ἡ Μισοσπαρτίτισσα.

ρεῖται παρ' ἡμῶν ἢ ἐξόχως οἰκογενειακῆ ἐορτῆ ὡς καὶ ἡ τῆς Λαμπράς. — Ἡ κουλούρα πλάσσεται ἐν τῷ οἴκῳ συνήθως ἐκ τῆς αὐτῆς τῶν Χριστοφώμων ζύμης, εἰς σχῆμα δακτυλίου, ἐπιπάσσεται δὲ σπασάμοις καὶ σταφίσι, σφηνεῦνται δὲ ἐν αὐτῇ ἀμυγδαλά καὶ κάρνα μετὰ ἡ καὶ ἄνευ τοῦ καλύφους, εἰς τὴν σταυροειδῆ δὲ συνένωσιν τῶν δύο ἔκρων σφραγίζεται μετὰ τὴν ἁγία σφράγισιν, ἣν ἕκαστος συνήθως ἔχει οἶκοι, πρὸ πάντων δὲ πρέπει νὰ περιέχῃ τὸ νόμισμα, ἀργυροῦν συνήθως, σελλίνοιον ἢ ἄλλοτε, νῦν δὲ δραχμὴν ἢ ἡμιδραχμὸν.

Ἡ σφράγισις ἡ ἁγία σφράγισις ἀναρτᾶται ἐν τοῖς οἴκοις ὑπὸ τὰ εἰκονίσματα συνήθως, δι' αὐτῆς δὲ σφραγίζονται αἱ προσφοραὶ, τὰ δυνάμια, τὰ Χριστόφωμα, αἱ λαμπρακουλούραι, τὰ δοξάρια, αἱ κουλούραι τῆς γωνίας, ἢ Ἀγιοθασιλίτσα καὶ ἡ Φωτίτσα. Τὸ σχῆμα τῶν μεγάλων τούτων ἔρτων, οἷς παλαιότερον κατεσκευάζον εἰς ὄλους τοὺς οἴκους, ἔχει διαφόρους πρὸς ἀλλήλους, διότι τὰ μὲν δοξάρια ἢ αἱ λαμπρακουλούραι ἔχουσι σχῆμα τοξοειδῆ καὶ ἐν τῷ μέσῳ σταυροῦν, οὗ τὰ κέρατα ἐνοῦσι τὰ ἀντιθετὰ μέρη τοῦ τόξου ὡς ἐξῆς

τὰ δὲ χριστόφωμα ἢ χριστοφώματα εἶνε ἄστοι ἐπιμήκεις, χονδροὶ μὲν εἰς τὸ μέσον βαθμηδὸν δὲ λεπτυνόμενοι, καὶ εἰς ὄξυ (πυρουντί) καταλήγοντες ὡς ἐξῆς

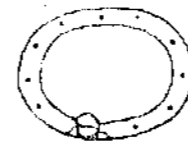
αἱ Ἀγιοθασιλίτσα εἰσι δακτυλοειδεῖς μετὰ σταυροῦ ἐν τῷ μέσῳ

αἱ φωτίτσα ἔρτος στρουγγύλος μέγας ἐπίσης μετὰ σταυροῦ ἐν τῷ μέσῳ

καὶ ἡ κουλούρα τῆς γωνίας ἀπλοῦς δακτύλιος, ἐσφραγισμένος ἐν τῇ συναρμογῇ τῶν ἔκρων.

Πρὸ πάντων κατὰ τὰ ἐν τοῖς οἴκοις ζυμώματα κατασκευάζουσι τὰ διὰ τὴν τράπεζαν χριστόφωμα, ἀγιοθασιλίτσα, δοξάρι καὶ φωτίτσα, τὰ ὅποια κόπτονται τιθέμενα ἐπὶ δοχείου οἴνου ἐν τῇ τραπέζῃ ὑφ' ὄλων τῶν μελῶν τοῦ οἴκου, ἐνίοτε μάλιστα καὶ δι' ἱερατικῆς εὐλογίας (δυναμιας), ἢ κουλούρα τῆς γωνίας, αἱ δὲ τὴν ἐκκλησίαν προσφοραὶ, τὰ μικρὰ χριστόφωμα καὶ δοξάρια τῶν εἰκονισμάτων, ἄτινα μένουσι ἐκεῖ ἠρητημένα δι' ὄλου τοῦ ἔτους ριπτόμενα κατόπιν εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς δὲ τὰ χωρῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, καὶ τὰ χριστόφωμα τοῦ παπαῦ, τοῦ διδασκαλοῦ καὶ τῆς μαίας. — Τὸ χριστόφωμον δὲ τῆς τραπέζης εἶνε ἀληθῶς γίγας, φέρον ἐν τῷ νῦν τὴν ἐορτὴν τῶν μεγαλυτέρων τῆς ἀρχαιότητος, καὶ ἐξ οὗ ἔτρωγον δι' ὄλων τῶν δωδεκαημέρων. — Δυστυχῶς ὅμως ἔλαι αὐταὶ αἱ συνήθειαι δεσμεύει ἐκλείπουσι.

Τὸ ἑσπέρας τῆς παραμονῆς εἰς τὰς πόλεις μὰς κυρίως, συναθροίζονται οἱ στενότεροι συγγενεῖς καὶ φίλοι εἰς τὸν οἶκον ἔθα ἢ κοπῆ ἢ κουλούρα. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ μαγειρείου (1), ὅπερ εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλακόστρωτον, τίθενται ἐπάλληλοι τρεῖς δαυλοὶ ἀνημμένοι, περίξ δ' αὐτῶν τοποθετοῦνται οἱ κεκλημένοι καὶ οἱ τοῦ οἴκου καὶ αὐτῶν τῶν παιδῶν καὶ τῶν ὑπηρετῶν μὴ ἐξακουμένων, πρὸς οὓς ὁ οἰκογενειάρχης φέρει τὴν κουλούραν, ἔχουσαν ἡμικεχαρῶμενα τὰ τεμάχια καὶ ἐν ἴσῳ πρὸς τοὺς ὅσοι ἢ πιάνουν ἀριθμῷ, ὑπολογιζομένων καὶ τῶν ἀπόντων τοῦ οἴκου, δι' οὓς πιάνει ἐν τῶν μελῶν τοῦ οἴκου διὰ τῷ καλὸν ὡς λέγουσι. Ἐότε ὁ οἰκογενειάρχης χύνει ποτήριον ἀκράτου οἴνου καὶ ἑλαίου ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ψάλλων ἢ ἀπλῶς λέγων τὸ τροπάριον: Ἄ Ἡ Γέννησι σου Χριστέ, ὁ Θεὸς κτλ. τοῦ καπνοῦ δ' ὑψομένου, ἀποχωρίζουσι τὰ τεμάχια οἱ ἐν τῇ τελετῇ καὶ ἕκαστος ἐν εὐθύμῳ περιεργεῖα τρέπεται εἰς τὴν ἔρευραν περὶ τοῦ νομίσματος, διότι εἰς ὅποιον πέσῃ θεωρεῖται καλορρίζικος. Πολλοὶ, καὶ μάλιστα αἱ κόραι τηροῦσι τὸ νόμισμα ὡς καλὸν οἰωνὸν περὶ τῆς ταχείας αὐτῶν ἀποκαταστάσεως. Μετὰ ταῦτα πίνουσι ὀλίγον οἶνον ἀφοῦ φάγῃσι τεμάχιον κουλούρας, πολλακίς δ' ἔπειτα ἀμέσως τὸ νηστήσιμον δείπνον μετὰ βεβρασμένα χόρτα, τὰς ἑλαίας, τὰς τηγανίτας καὶ τὰ τούτους ὅμοια, μένουσι δὲ μέ-

(1) Ἐνίοτε τελεῖται ἡ ἐορτὴ τῆς κουλούρας, καὶ ἐν δωματίῳ, οἱ ἄνθρωποι ὅμως οὐδέποτε λείπουσι.

χει βαθείας νυκτός, ἕως οὗ οἱ κώδωνες τῆς ἐκκλησίας καλοῦσι διὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὄρθρου τῶν Χριστουγέννων, ἅπου ἔλλοτε μετέβαιναν ὅλοι οἰκογενειακῶς διὰ ν' ἀκούσωσι τὸ «Χριστὸς γεννᾶται».

Τὸ ὄλον τῆς τελετῆς ἔχει δὴλῶν τὴν καταγωγὴν. Τὸ πῦρ, ἡ λοιβὴ καὶ μάλιστα ἡ δι' ἀκράτου οἴνου, καὶ τὰ πέμματα, εἰσι πανάρχαια στοιχεῖα λατρείας. Αἱ ἐν ταῖς θυσίαις ἐστίασεις ἐξ αὐτῶν τῶν προσφερομένων, ὡς γίνεται καὶ ἐν τῇ τελετῇ τῆς κουλούρας, ἥτις τρώγεται ἀμέσως ἢ ἐν τῇ δείπνῳ, μαρτυροῦνται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (1), οἰκογενειάρχης δὲ τελῶν τὰ ἱερά, ὡς ἐν τῇ κουλούρῃ ἦτο σύνθησις κατὰ τοὺς ἠρωϊκοὺς χρόνους. Ἀλλ' ἡ τελετὴ πρὸς ποῖαν πιθανώτερον σχετίζεται ἀρχαίαν θεότητα; Δὲν διστάζομεν πολὺ, νὰ γνωματεύσωμεν ὅτι ὁ τόπος ἐνθα αὕτη τελεῖται δὴλα δὴ ἡ ἐστία, τὸ πῦρ, αὕτη ἡ ὄνομασία τῆς κουλούρας (γωνίας ἢ τοῦ ἑστίου), ὁ οἰκογενειακὸς χαρακτήρ τῆς ἐορτῆς, καὶ τὸ ἄσβεστον καθ' ὃ ἐθίζεται πῦρ καθ' ὅλα τὰ δωδεκαήμερα, εἰσὶν ἀναμφισβήτητα τεκμήρια ὅτι τὸ ἔθιμον ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν λατρίαν τῆς ἐξόχως θεᾶς τοῦ οἴκου καὶ τοῦ πυρὸς Ἐστίας, ἥτις κυρίως μὲν ἐτιμᾶτο παρὰ Ῥωμαίοις (Vestia — Vestales) ἀλλὰ καὶ παρ' Ἑλλήσιν ἐπίσης, ἀλληγορούμενη εἰς τὸ πῦρ, καὶ ὡς εὐρέτις τῆς τῶν οἴκων κατασκευῆς νομιζομένη καὶ πρὸς τοῦτο δωματικῆς, ἐφέστιας, ἐνοικιας, σύνοικιας καὶ πατρῷα καλουμένη οὐδὲν λοιπὸν τὸ πολὺ παράδοξον ἀν' ἐν τῇ ἐξόχῃ ἐορτῇ τοῦ οἴκου — τὰ Χριστουγεννα — εὐρίσκουσι ἔχνη τῆς λατρείας τῆς ἐξόχως θεᾶς τοῦ οἴκου.

ΗΜΙΑΣ Α. ΤΕΙΤΣΕΛΗΣ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ

Πῶς νὰ τὸ πῶ; τὸ μάτια σου εἶνε διπλὰ παλάτι ποῦ κατοικεῖ ἡ βασιλισσά ἢ μαυροφόρα Ἐκάτη καὶ σφικτοδένει ἀλύπητα 'ς τοῦ ὀρθοῦ της τὰ πλάγια ταῖς σκλάβαις της ταῖς μάγισσας ποῦ ἔφερον χίλια μάγια.

Πῶς νὰ τὸ πῶ; τὰ μάτια σου ἐπρόβαλαν ἐμπρὸς μου, ὠκεανὸς ποῦ χάνεται 'ς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, καὶ ἡ ταξειδιάρια μου ψυχὴ, ἀνέλπιστο καράβι, ἐπνήχημα 'ς τὰ βάθη των χωρῖς νὰ καταλάβῃ.

Πῶς νὰ τὸ πῶ; τὰ μάτια σου, γλυκὲ: τῆς νύκτας ταῖρε, ὁ Σατανᾶς γιὰ δίκτυα του 'ς τὸν κόσμῳ εἶχε φέρει καὶ μοιζῶνον μετὰ τὴν κόλασι τὴ σκοτεινὴ καὶ μαύρη... Ὅμως αὐτὸς ποῦ τὰ φιλεῖ παράδεισο ἔβ' ναῦρε.

Ἐν Παρισίους (1839).

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΔΕΜΗΣ.

(1) Ἀθήμιος — Δείπνον: Α, 3 κλπ.

ΔΗΜΩΔΗΣ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΛΕΜΜΑΤΑ

Δαλΐσι κούκι μ' λάλησι σάν πρώτα πώς λαλούσης, κή μη λαλΐς παράπουνα, παραπονεΐς τόν τύπου, παραπονεΐς τήν κληρονομιά κή τήν κληρονομία.

ν' Απρίλ' Απρίλ' άκάματι, Μάϊ κατακαυμένη, πού μαύρισε τής έμοιρας κή άσκήμησ τής άσπρης, κή άσκήμησ τήν άγαπή κή δέν τήν άγνωρίζω.

Πουλάκι ν' ή κηλίθισ μεσά ε' τούν καλαμιώνα, μεσά ε' τούν καλαμιώνανε σάν άγριουπούλι άπ'ούταν.

—Καλότρουχου πουλάκι μου μί τή λαλήτσα 'πό' χεις. —Κυρά μ' κή ε' λημπιστικής 'πού 'μένα τ' άγριουπούλι; —Λημπιστρεκα τή κήλη σου κή τή λαλήτσα 'πό' χεις.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΤΗΝ

Ο μέγιστος μαργαρίτης του κόσμου εκτίθεται εις τήν εν Παρισίαις έκθεσιν των γάλλων άλιών. Ο μαργαρίτης ούτος λαμπρός τήν στυλινότητα, εζόχως λείος και ζυγίζων 75 κοκ. άείζει 75 χιλ φράγκων.

—Παράδοξος έκθεσις ώργανίσθη εν Παρισίαις πρό των ημερών, έκθεσις χειροκτιών. Έν αυτή εξετέθησαν χειροκτια ιστορικής αξίας, τινά παλαιωτάτων χρόνιων. Μεταξύ των άξιων ιδίας προσοχής είνε τή χειρόκτια τής βασιλίσσης Έλισάβετ, μαρτυρούντα ότι ή χείρ αυτής είχε μέγεθος και σχήμα ίσχυρας άνδρικής χειρός.

—Τό μέλη του έν Ρώμη Ποδηλατικού Συλλόγου άπεφάσισαν νά επισκεφθώσιν εν άσμάτι τήν Παρισινήν έκθεσιν. Η μετάβασις θά γίνη επί διερχώων ποδηλάτων.

—Έν Λυβέκη καλότρουχος πατήρ έμνήστεισεν εν μίχ και τή αυτή ήμέρα τά εζ τέκνα του, έν τέσσαρες υιοί και δύο κόραι.

—Γερμανός ξενοδόχος εις διάστημα δύο ετών και έν ώραις σχολής άντέγραψε δλόκληρον τήν Παλαιάν και τήν Νέαν Διαθήκην κερδίσας ούτω στοιχίωμα 5 χιλιάδων μάρκων παρά τινος όνεμπόρου. Τό χειρόγραφον είνε καθαρώτατα γεγραμμένον και άποτελείται εκ 2712 μεγάλων σελίδων, κατετέθη δε εις χείρας του συμβολαιογράφου εις άντάλλαγμα του πληρηθόντος ποσού.

—Κατά σημείωσιν τής διευθόνσεως των ίπποσιδηροδρόμων Αθηνών τήν παραμονήν τής Πρωτομαγιάς αι άπό πρώτας μέχρι και πέρας του μεσονυκτίου κυκλοφορήσασαι άμαξαι αυτών διήρυσαν έν θλιω διάστημα 3000 χιλιομέτρων, ήτοι δεκάκις τό άπ' Αθηνών εις Πάτρας, ό δε αριθμός των μετακομισθέντων επιβατών άνήλθεν εις 18,000. Έκαστος επιβάτης κατά μέσον όρον διέτρεξε πλέον ή 2 χιλιομέτρα, ώστε άνάγον τις εις ένα επιβάτην τό διάστημα όπερ διέτρεξαν όλοι όμοι, έχει εξαγόμενον 40,000 χιλιομέτρων ήτοι τον γύρον τής γής εν μίχ ήμέρη.

—Ο Βελούβιος έπιδεικνύει άπό τινος έκτακτου ενεργητικότητα πρός τήν βορειοδυτικήν πλευράν του βουνού ήρξαστο εκχυνομένη άβηθος λάβα.

—Από τής 31 μαρτίου 1888 μέχρι τής αυτής ή μέρας του 1889 ή εκ Καμπανίας εξαγωγή καρπανίτου οίνου άνήλθεν εις 22,558,760 φιάλας, υπερβαίνουσα κατά 2,223,760 τήν του παρελθόντος έτους.

—Πρός Ίδρυσιν μνημείου εις τήν Ήπανίαστασιν του 1789 εψήφισεν ή γαλλική βουλή τό άποσόν 2 εκατομμυρίων φράγκων. 150 χιλιάδες φράγκων θά λάβη ως άθλον ό καλλιτέχνης του όποιου τό έργον θέλει κρηθί πρωτεύον έν τώ προκηρυσσόμενω επί τούτω άγώνι.

—Έν τοις ποινικαίς φυλακαίς τής Κορσικής άπέθανεν άρτι κατόδικός τις Έλ Χατζής τό όνομα εις ήλικίαν 118 ετών.

—1000 δολάρια καθ' έβδομάδα δαπανά ό έν Νέα Υόρκη προσευτής τής Κίνας εις τηλεγραφήματα, άτινα επιστέλλει προς τήν κυβέρνησιν αυτού.

—Η ιαπωνική κυβέρνησις ειζεν έν τή ύπηρεσία αυτής κατά τό έτος 1888 201 άλλοδαπούς, δαπανήσασα εις μισθούς αυτών 2,750,000 φράγκα.

—Έν τή αυτή δανική κορβέττα Δάγμαρ, έν ή ύπηρετεί ως άξιωματικός άρτι άπολυθείς εκ τής ναυτικής σχολής ό έλλην βασιλόπους Γεώργιος, ύπηρετεί όμοιόβαθμος και ό Σιωμαίος πρίγκηψ ήλμ Βαυβόνγσε Φέιν.

—Αί Παρισινάί όμβρέλλαί του νεωτάτου στυμού είνε εκ λεπτοτάτου μεταξωτου, εφ' έν εικονίζονται συνυφασμένα φύλλα λαχανικών.

—Η σύζυγος του άμερικανού εκατομμυριούχου Μακαί έδωκεν εσχάτως έν Παρισίαις χορευτικήν έσπερίδα, εις τήν όποιαν κατά τον ρήτον όρον τής προσκλησεως οι προσελθόντες κύριοι έφερον λευκά ενδύματα αι δε κυρίαί μαύρας εσθήτας.

—Έν τώ Μουσείω του Λούβρου εξετέθησαν άπό τινος παραχωρηθέντες υπό του ύπουργείου των οικονομικών οι άδαμαντες του γαλλικού στέμματος και τά άλλα τιμάλφη αντικείμενα έν χρήσις εγίνετο κατά τήν στέψιν των γάλλων ήγεμόνων.

—Έν Δακότα των Ηνωμένων Πολιτειών έλλείψει έπαρκών γάτων ηυξήθη ό αριθμός των ποτικων εις βαθμόν άπειλούντα πανωλερίαν εις τάς άποθήκας τής πόλεως. Έκ τούτου ήρξαστο άπό τινος νέον έμπόριον: εισαγωγής γάτων. Πρώτορες των γατεμπορων περιέρχονται άλλας πόλεις και αγοράζουσι γάτους εις τιμάς

κυμαίνόμενας μεταξύ 50 λεπτών και 5 δραχμών, ος μεταπωλούσιν εις πολλαπλάσια των τιμών τούτων.

—Η μορφομανία επί τσοσούτον έπετάθη έν Βερολίνω, ώστε δι' αστυνομικής διαταγής άπηγορεύθη εις τους φαρμακοποιούς ή πώλησις μορφίνης άνευ ιατρικής συνταγής, εξαφανισμένης και ταύτης ούδης όπως μη γίνεταί δευτέρα χρήςσις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Η ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΧΑΡΤΟΥ

Πολλάκις ελέγχθη ότι τό ασφαλέςτατον μέτρον πρός εκτίμησιν τής αναπτύξεως λαού τινος θύναται να θεωρηθΐ ή ποσότης του ύπ' αυτού καταναλισκομένου σάπφωσ, διότι ή καθαριότης είνε τό πρώτιστον του πολιτισμού γνώρισμα' αλλά τό παράδειγμα ήμιβαρθάρων τινών μουσουλμανικών λαών, ένεκα θρησκευτικων λόγων αναγκαζομένων να κάμνωσι συχνοτάτην χρήσιν σάπφωσ, άποδεικνύει ότι τό μέτρον τούτο τής εκτίμησεως δέν είνε άψευδές. Τήν δε καταληλοτάτην ένδειξιν τής προόδου και τής μορφώσεως του λαού παρέχει μάλλον ή ποσότης του ύπ' αυτού καταναλισκομένου χάρτου. "Αν ήτο κυριολεκτικώς άκριβής ή γλευαστική έπωνυμία" τήν "όποιαν ήμεις οι ίδιοι άποδίδομεν εις τό έθνος μας, όνομάζοντες αυτό χαρτοβάσιλειον, ήδυνάμεθα να αξιώσωμεν ότι κατέχομεν τήν πρώτην θέσιν μεταξύ των πεπολιτισμένων εθνών. "Αλλ' εκ τής στατιστικής έμφαίνεται ότι τήν πρώτην θέσιν κατέχουσιν αι Ηνωμέναί Πολιτείαί τής Αμερικής και ή Μεγάλη Βρετανία, διότι εις έκαστον κάτοικον αυτών αναλογούσιν 6 χιλιογράμματα χάρτου κατ' έτος' δευτέρα έρχεται ή Γερμανία, ής έκαστος κάτοικος δαπανά 5 χιλιογράμματα χάρτου' μετ' αυτην δε ή Γαλλία, τό Βέλγιον και ή Έλβετία (4 χιλιογράμματα), ή Ιταλία, ή Δανία, ή Ολλανδία (2 1/2 χιλιογρ.), ή Αυστρια, ή Σκανδιναβία, ή Πορτογαλλία (2 χιλιογρ.), ή Ρωσία και ή Ισπανία (1 χιλιογρ.), και τελευταία ή Τουρκία, ή Ρωμουνία, ή Σερβία (1/2 χιλιογρ.). Έν Έλλάδι: άναλογεί έν χιλιογράμμων περίπου εις έκαστον κάτοικον, ύπολογιζομένης εις 1,800,000 οκάδων τής έξωθεν εισαγομένης ποσότητος χάρτου και τής επιτοπιως παραγομένης, ήτοι εις 2,250,000 χιλιογράμμων. Διότι τό μέν έν Φαλήρω χαρτοποιειον παράγει 320,000 οκάδας περίπου κατ' έτος, εισήλθη δ' έξωθεν χάρτης βάρους τώ μέν 1887 οκάδ. 2,145,156, τώ δε 1888 οκ. 1,472,874, τον Ιανουάριον του 1889 οκ. 134,884 και τον παρελθόντα Φεβρουάριον οκ. 120,257.

ΣΙΩΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΝ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ

Φοβερόν αιδηροδρομικόν δυστύχημα συνέθη πάλιν εσχάτως έν τή μεταξύ Χικάγο και Νέας Υόρκης γραμμής. Συρμός ταχύς ήρχετο εκ Χικάγο φέρων περι τούς 150 επιβάτας και άποτελούμενος εξ έπτά άμαξών και δύο φορτηγών. Έπειδή δε είχαν έλγρον ύστερήσθη κατά τήν αναχώρησιν ό μηχανικός ενέτεινε τήν δύναμιν του άτμού καθ' όδον εις μέρας λίαν κατασφρες και άπολήγων εις διπλήν στροφήν τής αιδηροδρομικής γραμμής. Ός εκ τής υπερβολικής ταχύτητος ή

άτμομηχανή αντί ν' ακολουθήσθη τήν καμπύλην των σιδηρών ράβδων άνεπήδησε κατ' ευθείαν εμπρός και έπεσε πέραν έντός δεξαμενής συντριβείσα εις μυρία τεμάχια. Αι άμαξαι παρασύρθησαν προς τήν αυτην διεύθυνσιν και έπεσαν ή μιν επί τής δε. Οι διαπυροι άνθρακες τής μηχανής τιναχθέντες επί των συντριμμάτων μετέδωκαν αυθωρεί τό πυρ εις τάς άμαξας και πολλοί των επιβατών κυριολεκτικώς έψήθησαν πριν προσθάσωσι να σπαύσωσιν άλλοι εις βοήθειαν αυτών. Το δυστύχημα συνέθη έν μέση νυκτι και οι πλείστοι έκοιμώντο έν ταίς άμαξαις. Ήτο δε και τόση ή εκπειπομένη θερμότης εκ των καιομένων συντριμμάτων, ώστε καθίστατο επικίνδυνος και ή έξωθεν προσπέλασις. Έκ των επτά άμαξών αι πέντε εκάησαν εις διάστημα ολιγώτερον τής μιάς ώρας. Όλοι διεσώθησαν εκ των επιβατών. Πολλοί εκάησαν κατά τό μάλλον ή ήττον. Πτώματα εύρέθησαν ύπερ τά τσσαράκοντα.

ΠΑΡΑΔΟΣΕΣ ΚΑΗΡΟΝΟΜΙΑ

Απέθανεν εσχάτως έν μικρά γαλλική πόλει ιδιότροπος τις όστις έν τή διαθήκη του ώρισε τά εξής. α.) Αφίνε εις τήν πόλιν ταύτην διαρκές εισόδημα 600 φρ. κατ' έτος όπως δίδεταί τούτο έκαστοτε ως άλλον άρετής εις τήν κήρην εκείνην τήν νεωτέραν των 30 ετών, ήτις θά λαμβάνη τάς περισσοτέρας ψήφους έν ψηφοφορία εις ήν θά ψηφίζουσι πάσαι αι συμπολιτεΐδες αυτής άπό ήλικίας 18 ετών μέχρι 30. Η αυτη κήρη δύναται επί πολλά κατά σειραν έτη να λαμβάνη τό άθλον, έν ευνοηται ύπερ τής πλειοψηφίας. Αν ποτε όμως καμμία δέν πλειοψηφήσθη άπολύτως, τό γέρας θά διανέμεται μεταξύ εκείνων, αιτινες σχετικώς θά λάβωσι περισσοτέρας ψήφους.

β.) Αφίνε εις τήν πόλιν έν πλήρη κυριότητι τό ποσόν 3000 φρ. κατατιθέμενον νυν εις τράπεζαν τινά επί άνατοκισμώ προς 4 1/2 και περιορχόμενον εις τήν πόλιν μόνον μετά 600 έτη. Μετά παρέλευσιν των εξ τούτων αιώνων τό χρηματικόν ποσόν άπό 3000 φρ. δια του άνατοκισμού θ' άνέλθη εις 49 τρισεκατομμύρια έπτακόσια δισεκατομμύρια φράγκων. Μένει τώρα τό ζήτημα: ποία τράπεζα θά θελήσθη να δεχθΐ τοιαυτην παρακαταθήκην;

ΓΑΜΟΣ ΕΣ ΕΥΓΗΝΟΜΟΣΥΝΗΣ

Η σκηνή έν Αγγλίε. Νεαρός Αγγλος ευγενής κινδυνεύσας να πνιγΐ έν τώ ποταμώ εσώθη άναστροβίς ύπό χωρικού. Ο ευγενής μάτην εζήτηε τρόπον δι' ου εμπράκτως να εκδηλώσθη προς τον σωτήρα τήν ευγνωμοσύνην του' ο χωρικός έπιμόνως απέκρουε παν είδος άμοιβής εκ των προτεινομένων εις αυτον. Απαυδήσας τέλος λέγει ήμέραν τινά προς τον λόρδον:

— Πολύ καλά λοιπόν! άφοϋ θέλετε να μ' ευχαριστήσετε, ένας μόνον τρόπος είνε. Έχω μίαν άδελφήν νέαν εις τό Λονδίον, είνε ύπηρετρια και κατατυραννείται εκεί.

— Και τι να τής κάνω εγώ; να τής εύρω άλλο σπίτι.

— Καθόλου ή άδελφή μου είνε τίμιο κορίτσι και ουτε θά ήθελε ποτε να φανΐ πώς ένας μεγάλος κύριος φροντίζει γι' αυτην... Για να εύρη τήν ήσυχία

της ένα μοναχά 'μπορείτε να κάνετε'... να την 'παν-
τρευθήτε.

— Τι; κράζει εκπληκτος ο νέος λόρδος.

'Αλλ' όσον και αν έράνη εις αυτόν παράδοξος ή πρότασις, ήθέλησεν εν περιεργείας να ιδή την αδελ-
φήν του χωρικού. Μετέβη εις Λονδίον επί τούτω, έ-
πισκέφθη αυτήν, την εύρε θελατικωτάτην και μετά
τινας μήνος την ένυμφεύθη εξ έρωτος. Η ταπεινή ύ-
πηρέτρια έγινε δούκισσα μίαν ήμέραν — και έζησαν
καλά και ήμας καλλίτερα, δια να τελειώση όπως τα
παραμύθια ή ιστορία αυτή ή όποια πολύ όμοιάζει με
παραμύθι.

ΤΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ Π*

Ο κύριος Π* είχε λάβη δώρον κατά την έορτήν
του βαρύτερου χρυσοῦν ώρολόγιον παρά του πενθε-
ροῦ. Μίαν ήμέραν επανελθών εκ του περιπάτου βλέ-
πει ότι τὸ ώρολόγιον δέν εἶνε εις τὸ θυλακίον του.
'Επισσε καὶ ὄδον ή εκλάπη υπό λωποδύτου; Ἄγνωε.
Ἐν ταύτοις σπεύδει εις γραφεῖον έφημερίδος και δη-
μοσιεύει γνωστοποιήσιν καὶ ἦν ὁ εὐρών τὸ ώρολόγιον
παρακαλεῖται να τὸ φέρη εις αὐτόν και ὅα λάθη 20
δραχμῆς εις ἀμοιβήν. Παρέρχονται δύο τρεῖς ήμέραι
οὔτε φωνή οὔτε ἀκρόασις. Ο κ. Π* εν ἀπελπισία διη-
γεῖται τὸ συμβάν εις κύκλον φίλων.

— Μπα, λέγει εις εξ αὐτῶν, μὴ συγχύζεσαι! ἐγὼ
ὄα σοῦ εὐρω τὸ ώρολόγι.

Τὴν επομένην ἐδημοσιεύετο εις τὰς έφημερίδας
ὅτι ὁ εὐρών ώρολόγιον ἔχων τὰ γνωρίσματα τοῦ ἀ-
πολεσθέντος και φέρων αὐτὸ πρὸς τὸν ἀπολέσαντα
ὄα λάθη ἀμοιβήν τριακισίων δραχμῶν. Ὑπὸ τὴν γνω-
στοποιήσιν ταύτην ὁ φίλος εἴθεσε τὸ ὄνομα και τὴν
διεύθυνσιν του. Εὐθύς τὴν επομένην ἐμφανίζεται τις
εις τὸ γραφεῖόν του και λέγει ὅτι αὐτὸς εὐρε τὸ ώρο-
λόγιον ζητεῖ δὲ ὅπως τὸ ἀποδώσῃ τὴν ταχθεῖσαν
ἀμοιβήν. Ο φίλος τοῦ κ. Π* δέν ἀποκρύπτει τὴν
χαρὰν του και ὑπόσχεται τοῦτο ρητῶς αν πεισθῇ εξ
ιδίας ὄψεως ὅτι εἶνε τὸ ἰδικόν του ώρολόγιον. Ο εὐ-
ρών μετὰ τινα δισταγμὸν ἐξάγει και ἐπιδεικνύει τὸ
εὐρεθέν, τὸ ὅποιον ἐκεῖνος εὐθύς ἀναγνωρίζει ὅτι εἶ-
νε τὸ τοῦ κ. Π*.

— Φίλε μου, λέγει, αὐτὸ ὀμοιάζει, ἀλλὰ δυσ-
τυχῶς δέν εἶνε τὸ ἰδικόν μου! εἶνε τοῦ φίλου μου
Π*. ὅστις τὸ ἔχασε πρὸ τινῶν ήμερῶν επίσης και
ἔταξε ἀμοιβήν εἴκοσι δραχμῶν εις τὸν εὐρόντα. Λάθε,
αν θέλῃς, τὰς εἴκοσι δραχμῆς και ἄφησέ το να τοῦ
τὸ σταίλω αν δέν θέλῃς, πηγαίνομεν εις τὴν αστυ-
νομίαν μαζί.

Και ὁ εὐρέτης πελιδὸς, ἐνοήσας τὸ τέχνασμα,
ἀλλὰ και φοβούμενος τὰ εκ πάσης δυστροπίας ἐπακό-
λουθα, παραδίδει τὸ ώρολόγιον και φεύγει φέρων εις
παραμύθιον τὰ τέσσαρα πεντάδραχμα.

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Γνωσταί εἶνε αἱ περι πλήρους κατισχύσεως και
έφαρμογῆς τῶν εὐαγγελικῶν ἀρχῶν ἰδέαι τοῦ μεγά-
λου ρώσου συγγραφέως Ἰολστόη. Σχετικῶς πρὸς
ταύτας αἱ ρωσικαὶ έφημερίδες ἀναγράφουσι τὸ εξῆς
ἀνέκδοτον συμβάν μόλις πρὸ τινος αν ὄδῳ τῆς Μόσχας.
Ο Ἰολστόη περιδιαβάων βλέπει αἴφνης ἀστυνομικὸν
κλητήρα σύροντα χωρικὸν εις τὸ κρατητήριον, διότι

εὐτος εἶχε παραβῆ ἀστυνομικὴν τινα διάταξιν. Ο χω-
ρικὸς ἀνθίστατο διαμαρτυρούμενος, ἀλλ' ὁ κλητήρ ἦτο
ἀμφίλικτος. Τότε ὁ ρώσος συγγραφεὺς πλησιάζει
δυσαναχθετῶν και ἐρωτᾷ αὐτόν:

— Ξεύρεις να διαβάξῃς;

— Ξεύρω.

— Διάβασές ποτε τὴν Ἁγίαν Γραφήν;

— Τὴν διάβασα.

— Μὴν λησμονῆς λοιπὸν ὅτι εἶνε ἐκεῖ γραμμένον:
ἀγάπη τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.»

Ο κλητήρ προσβλέπει εκπληκτος τὸν Ἰολστόη και
μετὰ μικρὰν σκέψιν:

— Καὶ σὺ ξεύρεις να διαβάξῃς;

— Να!

— Διάβασές ποτε τὸν ἀστυνομικὸν ὀργανισμόν;

— Ὁχι!

— Τότε πήγαινε να τὸν διαβάξῃς πρῶτα.

ΑΝΑΓΚΗ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ

Δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς ὁ Ῥωσίνης εἶχε συστήσῃ
θερμότατα εις τὸν Ἰάμπερλικ μίαν ὑψίφωνον ἥτις
ἔφαλλεν εν Πετροπόλει. Πεποιθὸς ἐκεῖνος εις τὴν
σύστασιν τοῦ μεγάλου μουσικῶ ἐξάγει τὴν ἀξίαν της
και κατορθώνει να εὐρεθῇ λαμπρὰ θέσις δι' αὐτήν.
'Αλλ' εις τὴς δοκιμῆς εὐρέθη ὅτι ἡ φωνή τῆς σειρη-
νος ἦτο τόσο γλυκεῖα και μελωδική ὥστε ὅλοι οἱ
στῆλοι τῆς ὑψηλῆς ἠδύοντο να πλεύσωσιν ἀκινδύνως
ὕπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ἄσματος της.

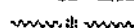
Ἄμκ συνήτησε κατόπιν τὸν Ῥωσίνην ὁ Ἰάμπερ-
λικ ἔκαμε παράπονα:

— Μὰ τί φωνή ἦτον ἐκείνη! Κᾶτι παραφωνίας,
κᾶτι ξεφωνήματα...

— Να σοῦ πῶ, φίλε μου, ἀπαντᾷ εν ἡρεμίᾳ δια-
κόπτων αὐτόν ὁ μέγας συνθέτης, αν ἐτραγουδοῦσε
καλὰ τί ἀνάγκη θά ἦτον να σοῦ τὴν συττήσω ἰδιαι-
τέρως;

ΕΩ Κ' ΕΚΕΙ

* Εν πρακτορείω συνοικιστίον.

Προσέρχεται γυνή προβεβηκυῖας ἡλικίας και ἐξέ-
χου δυσμορφίας. Μετὰ τὰς περι τῶν ἀξιώσεων αὐτῆς
και περι τῆς περιουσίας δηλώσεις της ἐρωτᾷ τὸν
ὑπάλληλον.

— Καὶ μ' αὐτὰ ἐλπίζετε λοιπὸν, κύριε, ὅτι θά εὐ-
ρεθῇ γρήγορα ὅ,τι ζητοῦμεν;

Και ὁ ὑπάλληλος μετὰ ἀβρότητος ὑποκλινόμενος:

— Κυρία μου, δέν ἀπελπίζομαι. Ἀπὸ στιγμῆς εις
στιγμὴν δυνατὸν να παρουσιασθῇ κανένας γαμβρός...
τυφλός.

Παιδικὴ ἀποκάλυψις.

— Γιαγιά, τί θά τὴν κάνῃς αὐτὴ τὴ μεγάλη φω-
τογραφία;

— Ὅα τὴν δώσω τῆς μαμᾶς σου.

— Δέν μοῦ τὴ δίνῃς καλλίτερα ἐμένα, ἡ μαμά
δέν τὴ θέλει.

— Καὶ ποῦ τὸ ξέρεις ἐσὺ;

— Να προχθὲς ἄκουα ποῦ ἔλεγε τοῦ μπαμπᾶ πῶς
δέν θέλει να σὲ βλέπῃ μῆτε ζωγραφιστή.